

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžp/9/2012
Identifikačné číslo spisu:	2010200286
Dátum vydania rozhodnutia:	17.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2010200286.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: E. R., bytom U., právne zastúpená: Mgr. Marian Hrbáň, advokát so sídlom Radvanská 21, Bratislava, proti žalovanému: Hlavný banský úrad, so sídlom Kammerhofská 25, Banská Štiavnica, za účasti: ZEDA Bratislava, s.r.o., so sídlom Štvrtok na Ostrove 437, právne zastúpený: JUDr. Stanislav Jakubčík, advokát so sídlom Svätoplukova 28, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 417 885/2010 zo dňa 19. apríla 2010, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 23S/21/2010-142 zo dňa 26. januára 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 23S/21/2010-142 zo dňa 26. januára 2012 v napadnutom výroku o trovách konania m e n í tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvostupňového konania.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 250h ods. 2 O.s.p. konanie zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť účastníkovi konania trovy konania v sume 336,39 €. Uznesenie odôvodnil tým, že žalobkyňa vzala žalobu späť bez uvedenia dôvodu a účastník konania nezavinil svoju účasť v súdnom konaní a ani zastavenie konania.

Proti uzneseniu krajského súdu vo výroku o trovách konania podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa a navrhla, aby najvyšší súd uznesenie Krajského súdu v Trnave v časti výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že účastníkovi konania ZEDA Bratislava, s.r.o., náhradu trov konania neprizná. V dôvodoch odvolania namietala, že navrhla spojenie vecí pred krajským súdom, kde bolo podaných päť žalôb vecne spolu súvisiacich tým, že sa v nich žalobcovia domáhali postavenia účastníka v správnom konaní o povolenie zmeny č. 1 pred žalovaným. Spojenie vecí navrhla v snahe o hospodárnosť a efektivitu konania, ako aj pre prípad neúspechu v konaní ako ochranu pred neodôvodnenou výškou náhrady trov konania, avšak krajský súd návrhu na spojenie vecí nevyhovел (o žiadosti na spojenie vecí nerozhodol). Žalobu zobrala späť z dôvodu, že dňa 01.12.2011 sa uskutočnili pred krajským súdom štyri pojednávania v rámci týchto súvisiacich vecí, a keďže žaloby boli zamietnuté, z dôvodu podobnosti

veci sa snažila minimalizovať výdavky spojené so súdnym konaním.

V ďalšej časti odvolania uviedla, že nezapríčinila vstup spoločnosti ZEDA Bratislava, s.r.o., ako ďalšieho účastníka do konania, neoznačila ho vo svojej žalobe za ďalšieho účastníka a taktiež nemohla ovplyvniť jeho pribratie do konania a ani sa proti uzneseniu krajského súdu o pribratí ďalšieho účastníka odvolať. Spoločnosť ZEDA Bratislava, s.r.o., by nebola priamo dotknutá na svojich právach ani prípadným úspechom žalobkyne, pretože predmetom súdneho konania bol prieskum rozhodnutia žalovaného o nepriznaní postavenia účastníka v konaní o povolenie zmeny č. 1. Nešlo teda o prieskum správneho rozhodnutia (banského povolenia), z ktorého by priamo vznikali stavebníkovi práva súvisiace s banskou činnosťou, a ani prípadné rozhodnutie súdu v prospech žalobkyne by nevedlo bez ďalšieho k zmene právnej pozície ďalšieho účastníka ako osoby oprávnenej z banského povolenia. Rozhodnutím súdu by právne postavenie spoločnosti ZEDA Bratislava, s.r.o., nebolo priamo priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené, preto je otáznou vôbec prípustnosť tohto subjektu za ďalšieho účastníka konania. Ak by bol odvolací súd názoru, že pribratie spoločnosti ZEDA Bratislava, s.r.o., do konania za ďalšieho účastníka bolo dôvodné, má za to, že s prihliadnutím na jeho ekonomickú silu nie je nepriznanie náhrady trov konania neodôvodneným a neprimeraným zásahom do jeho legitímnych očakávaní spojených s prípadnou náhradou trov konania v prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia žaloby.

V závere odvolania zdôraznila a vytýkala súdu, že vec nesprávne právne posúdil tým, že nezobral do úvahy vyššie uvedené okolnosti ako dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.), resp. nepostupoval podľa § 250k O.s.p., podľa ktorého sa v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku priznáva náhrada trov konania len úspešnému žalobcovi.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdiť. Argumentoval, že žalobkyňa si už pri podávaní žaloby musela byť vedomá toho, že v prípade neúspechu musí znášať trovy súdneho konania. Tým, že sa domáhala postavenia účastníctva v správnom konaní o povolenie činnosti, ktoré žiadala spoločnosť ZEDA Bratislava, s.r.o., mohol byť účel žiadosti zameraný na škodu pribratého účastníka súdneho konania. Práve podaním žaloby ovplyvnila žalobkyňa vývoj následných udalostí, ktoré mali dopad na výdavky na strane pribratého účastníka súdneho konania a je spravodlivé, že bolo rozhodnuté o jeho trovách konania. Ak by žalobkyňa v súdnom konaní uspela, musel by jej žalovaný priznať postavenie účastníka konania. Vzhľadom na to, že vo veci už bolo rozhodnuté, muselo by dôjsť k zrušeniu už právoplatného rozhodnutia o povolení zmeny č. 1 a k obnove konania čo by sa prejavilo v tom, že ťažiar by musel ťažobnú činnosť minimálne prerušiť a vznikli by mu ekonomické straty.

Pribratý účastník konania v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie Krajského súdu v Trnave č. k. 23S/21/2010 zo dňa 26.01.2012 potvrdil a priznal mu náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní. Namietal, že v zmysle konštantnej judikatúry je priznanie náhrady trov právneho zastúpenia prípustné a obvyklé aj pri zastavení konania v dôsledku späťvzatia návrhu zo strany žalobcu, a tento záver vyplýva aj z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo/224/2010. Spoločnosť ZEDA Bratislava, s.r.o., žiadnym spôsobom nespôsobila začatie piatich rôznych konaní a žalobcovia si museli byť vedomí dôsledkov ich konania aj pre prípad neúspechu.

Spoločnosť ZEDA Bratislava, s.r.o., bola priamym účastníkom konania pred Obvodným banským úradom v Bratislave a žalovaným, v ktorom žiadala o povolenie zmeny č. 1 povoleného dobývania ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopieskov na pozemku parc. č. XXX/XX v k. ú. obce U.. Ako účastník konania mala spoločnosť právny záujem vyjadriť sa k účastníctvu iných osôb v tomto konaní, ktoré podľa jej mienky nemajú legitímny právny záujem na vstupe do konania. Omnoho viac ide z ich strany o účelové podávanie žiadostí o účastníctvo s úmyslom brzdiť postup v konaní pred banskými úradmi. Keby sa konalo s týmito osobami, ktoré však podľa jej názoru nie sú účastníkmi predmetného konania, došlo by k zbytočnému a umelo vykonštruovanému predĺženiu konania, čo by spoločnosti spôsobilo značné komplikácie, bola by priamo dotknutá na svojich právach a v prípade ďalšieho predlžovania konania utrpí vzhľadom na svoj podnikateľský zámer nezanedbateľnú ekonomickú ujmu.

V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 248/2010 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo14/99 zo dňa 01.09.2000 s tým, že nie sú naplnené dôvody osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov právneho zastúpenia a zároveň s poukazom na právoplatné rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 14S/30/2010, sp. zn. 14S/31/2010, sp. zn. 14S/105/2010, sp. zn. 23S/20/2010 v obdobných veciach apeluje na princíp

právnej istoty, v ktorých mu bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia.

Navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23S/21/2010 zo dňa 26.01.2012 a aby príbratému účastníkovi konania priznal náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu v napadnutej časti týkajúcej sa výroku o trovách konania je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť.

Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že žalobou zo dňa 25.05.2010 sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 417-885/2010 zo dňa 19.04.2010. Uvedeným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie Obvodného banského úradu v Bratislave č. 36-3329/2009/7 zo dňa 15.01.2010, ktorým rozhodol, že žalobkyňa nie je účastníkom konania začatým dňa 21.07.2006 na základe žiadosti spoločnosti ZEDA Bratislava, s.r.o., o povolenie zmeny č. 1 povoleného dobývania ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopieskov na pozemku parc. č. XXX/XX (register C-KN) v k.ú. U.. Podaním zo dňa 24.06.2010 spoločnosť ZEDA Bratislava, s.r.o., v zmysle § 250 ods. 1 O.s.p. navrhla súdu, aby bola do konania príbratá ako účastník konania.

Uznesením č. k. 23S/21/2010-119 zo dňa 15.08.2011 krajský súd pribral do konania účastníka správneho konania, spoločnosť ZEDA Bratislava, s.r.o.,

Žalobkyňa podaním zo dňa 17.01.2012, ktoré došlo krajskému súdu dňa 23.01.2012, vzala žalobu v celom rozsahu späť.

Predmetom odvolacieho konania je uznesenie krajského súdu v časti výrokov o náhrade trov konania.

Krajský súd priznal účastníkovi konania ZEDA Bratislava, s.r.o., ktorý bol do konania príbratý uznesením podľa § 250 ods. 1 O.s.p., (a postavenia ktorého ako účastníka konania sa v tomto súdnom konaní spoločnosť ZEDA Bratislava, s.r.o., výslovne domáhala), trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia podľa § 146 ods. 2 O.s.p.

Tretia časť Občianskeho súdneho poriadku ustanovuje v tretej hlave „Trovy konania“. Náhrada trov konania je upravená v ustanoveniach § 142 a nasl., ktoré sa v správnom súdnictve aplikujú iba primerane, na základe ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého „pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona“.

Pojem „primerané použitie“ však zákon bližšie nešpecifikuje. Podľa praxe konajúceho senátu však ide o subsidiárnu aplikáciu, ktorá musí byť zlučiteľná s inými explicitnými inštitútmi správneho súdnictva, v danom prípade s ustanovením § 250k ods. 1 O.s.p.

V správnom súdnictve v konaní o žalobách rozhoduje súd o náhrade trov konania predovšetkým podľa § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania; môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Ustanovenie § 250k O.s.p. je osobitným ustanovením, ktoré upravuje právo na náhradu trov konania iba úspešného žalobcu a v podstate vylučuje priznanie náhrady trov konania inému účastníkovi. V prípade späťvzatia žaloby ešte možno uvažovať o náhrade trov konania žalovanému, aj to celkom výnimočne, s prihliadnutím na konkrétne skutkové okolnosti, ktorý postup však vyplýva z aplikácie § 250h ods. 2 O.s.p.

Z ustanovenia § 250k O.s.p. explicitne vyplýva, že náhrada trov konania patrí len žalobcovi, ktorý má úspech celkom alebo sčasti, a preto použitie § 146 ods. 2 O.s.p. v tomto prípade neprichádza do úvahy.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že k rovnakému záveru dospeli aj senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach vedených pod sp. zn. 2Sžp/8/2012 zo dňa 30.01.2013 a sp. zn. 8Sžp/11/2012 zo dňa 19.03.2013, a problematikou náhrady trov konania príbratému účastníkovi sa najvyšší súd zaoberal

aj v konaní sp. zn. 2Sžp/25/2011.

Najvyšší súd konštatuje, že ide o obdobnú vec, ktorá bola predmetom konania pred odvolacím súdom (už vyššie spomínané konanie sp. zn. 2Sžp/8/2012 a sp. zn. 8Sžp/11/2012), v ktorých žalovaný je totožný a žalobcami sú fyzické osoby (spolu päť súdnych konaní o prieskum zákonnosti rozhodnutí), ktoré sa domáhali postavenia účastníka na základe skutkových podobností spočívajúcich v popretí ich práv ako účastníkov povoľovacieho konania.

Povinnosťou všetkých orgánov štátnej moci je svojou činnosťou naplňať legitímne očakávanú predstavu jednotlivca o právnom štáte, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je právna istota, a s princípom právnej istoty logicky korešponduje zásada rozhodovať v obdobných veciach rovnako.

Uvedená zásada je pre oblasť správneho súdnictva legislatívne zakotvená prostredníctvom ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p., podľa ktorého ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie.

Na základe citovaného ustanovenia senát najvyššieho súdu poukazuje na dôvody uvedené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžp/11/2012 zo dňa 19. marca 2013, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje a zároveň v súlade s ustanovením § 250ja ods. 7 O.s.p. uvádza text jeho odôvodnenia nasledovne:

„Nemožnosť priznania náhrady trov konania úspešnému žalovanému, resp. účastníkovi konania, ktorých súd pribral do konania podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. by síce mohla byť chápaná ako narušenie zásady rovnosti účastníkov konania, avšak na druhej strane za súčasnej právnej úpravy nemožno od žalobcu spravodlivo žiadať, aby nahradil trovy vzniknuté účastníkovi, ktorého súd musí podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. pribrať do konania, hoci žalobca jeho pribratie do konania sám ovplyvniť nemohol“.

V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.05.2012, sp. zn. 2 Sžp/25/2011, v ktorom bolo konštatované, že „(pribratý) účastník konania nie je povinný byť právne zastúpený a v prípade, ak realizuje svoje právo na právne zastúpenie v tomto postavení, je povinný náklady spojené s takýmto zastúpením znášať sám“.

Odvolací súd vzhľadom na uvedené vyššie sa v danom prípade nestotožnil s aplikáciou právnej normy § 146 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. súdom prvého stupňa dospievajúc k záveru, že prvostupňový súd v danej veci nesprávne právne posúdil nárok pribratého účastníka na náhradu trov konania, a preto podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 220 O.s.p. uznesenie krajského súdu v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov pribraného účastníka konania zmenil tak, že pribranému účastníkovi konania náhradu trov prvostupňového konania nepriznal.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal. Žalovaný a pribratý účastník konania zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania“.

Podľa § 146c ods. 1 O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Na podklade uvedeného nie sú v predmetnej veci dôvody na priznanie náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p., preto odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvostupňového konania.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 2:1 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.